

Pospíšil, Ivo

Dynamická literárněvědná polonistika

Opera Slavica. 2003, vol. 13, iss. 1, pp. 64-65

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117707>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Potoku, Dobrovskému jako zakladateli české hungaristiky, maďarskému osvícenci F. Kazinczemu vězněnému v Čechách, vzájemným překladům v 19. a 20. století. Pražák akcentuje i opomíjené stránky společné historie, např. že tyto vztahy se často rozvíjely prostřednictvím německých autorů žijících v Čechách jako kulturních zprostředkovatelů. Obdobně stranou pozornosti zůstávají dosud málo prozkoumané styky české a uherské šlechty, často rodově spřízněné.

Kontlerova monografie *Dějiny Maďarska*, která je opatřena rejstříkem, rodokmeny, chronologickým přehledem význačných dat a událostí a bohatou sekundární literaturou (původně v angličtině napsaný rukopis přeložil Miloslav Korbelík), poskytuje i pro slavisticky orientovaného filologa cenný pramen pro hlubší poznání středoevropského areálu složitých historických a společenských procesů včetně slovansko-neslovanské kulturní komunikace.

Miloš Zelenka

Dynamická literárněvědná polonistika

Rott D.: Leksykon przypomnień. Literatura dawnej Polski. Średniowiecze – renesans – barok. Setnik pisarzy a dzieł. Ex Libris, Warszawa 2002.

Negius K.: Kazania polskie. Wybór i wstęp Krzysztof Biliński, Dariusz Rott. Opracowanie i posłowie Izabela Kaczmarzyk. Biblioteka Fundacji „Pallas Silesia“, Katowice-Pszczyna 2001.

Bradius V. Maurus III: Autumni Silesiaci. Haicua Latina. Śląska jesień. Łacińskie haiku. Redakcja, przekład i opracowanie Zbigniew Kadłubek, Dariusz Rott, Biblioteka Fundacji „Pallas Silesia“, Katowice 2001.

Mladý polský literární vědec, historik literatury a medievista Dariusz Rott je již zcela etablovanou osobností: jen znám svými studii a editorskými knižními publikacemi z medievistiky, ze slezské literatury polské, latinské a německé a také z česko-polské komparistiky (čeští bratři ve Slezsku). Právě z posledně jmenované tematiky vychází v roce 2002 kniha *Kultura literacka braci czeskich w dawnej Polsce. Twórcy – teksty – recepcja*.

Prvním svazkem naučného lexikonu, který vychází jako série ve Varšavě a jehož součástí budou *Literatura polského osvícenství*, *Literatura polského romantismu*, *Literatura polského pozitivismu (realismu)*, *Literatura Mladého Polska*, *Polská literatura po roce 1918* a *Laureáti Nobelovy ceny za literaturu*, je svazek *Staropolské literatury*, jehož je D. Rott autorem. Soubor je pojat jako trs hesel (autoři i díla), jakási směs tradičního slovníku spisovatelů a slovníku literárních děl. Rott je výborný stylista, jeho hesla jsou napsána živě, je tu vždy doporučená sekundární literatura a názorné atraktivní ukázky. Pro Čecha, který čte polsky, je tato knižička do kapsy skvělým průvodcem po polské středověké, renesanční a barokní literatuře. Rott je také znalcem obecných a církevních dějin a srovnávacích postupů, což zde maximálně zúročil, takže i náročného čtenáře tento lexikon zaměřený původně populárně, plně uspokojí.

Polská kázání slezského kazatele Konrada Negiuse (1540-1617) patří k tradici polské homiletiky a vztahují se k roku 1576.

Latinská haiku v originále a v polském překladu patří zase básníku, který se narodil roku 1949 v USA, působil na Tchajwanu a od roku 1991 pracuje v Polsku, kde učí angličtinu, latinu a esperanto na Univerzitě v Poznani. V doslovu editoři uvádějí jednak tradici básnické formy haiku od jejích japonských počátků přes současnější básníky (mj. Richard Aldington, Ezra Pound, Czesław Miłosz, Anna Elaysia Radke aj.) a tradici klasické latinské kultury.

Slezsko v podání Dariusze Rotta a jeho kolegů se diachronně jeví jako multikulturní region s vrstvami polské, německé, české a latinské kultury: tyto vrstvy jsou přítomny i v bohaté literární tradici slezské současnosti.

Ivo Pospíšil

Zájem petrohradské bohemistiky o recepci ruské poezie v Čechách 20. století

Žakova, N. K.: Tjutčev i slavjane. Sankt-Peterburgskij universitet 2001, 62 s.

Autorka studie, docentka katedry slovanské filologie Filologické fakulty Sankt-Peterburské univerzity, je desítky let známa mezi českými rusisty a bohemisty. Pro její ušlechtilost povahy snoubící se s pracovitostí je příznačný vřelý vztah k česko-ruské vzájemnosti v literatuře a kultuře: prokázala ho počátkem 90. let během přednášového pobytu a odborné spolupráce s katedrou rusistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity na recenzní činnosti učebního textu „Očerk ruskoj kultury. Nástin ruské kultury“ (Ostrava 1996, 2000). V roce 1991 vyšla studie N. K. Žakovové *Tjutčev i čechi. (Obogaščenije literatur: Češko-russkije i slovacko-russkije literaturnyje svjazi)*. Natalie Kirillova je badatelkou, zaměřenou na klasickou ruskou literaturu a význačnou učitelkou petrohradských bohemistů. V říjnu 2002 se znovu potěšili z jejího příjezdu jak ostravští rusisté (v rámci smlouvy Sankt-Peterburské a Ostravské univerzity), tak organizátoři mezinárodní konference *Ars comparatistica na FF Masarykovy univerzity*.

Současná studie badatelky *Tjutčev i slavjane* je zaměřena na slovanskou recepci básníka (1. kapitola *Tjutčev a Slované*, 3. kapitola *Recepce Tjutčevovy tvorby mezi Slovany*), ale značná pozornost autorky opět patří vztahu *Tjutčev a Čechy* (2. kapitola): *Setkání s Čechy v Čechách, Tjutčevovo jméno ve slovanském a českém tisku 60 - 70. let 19. století*. Proto nás samozřejmě nejvíce zajímá nejen část kapitoly nazvaná *České téma v Tjutčevově tvorbě*, ale také části třetí kapitoly *České překlady Tjutčeva na počátku století* atp. Fjodora Ivanoviče Tjutčeva uvádí autorka jako unikátní zjev ducha ruské kultury i výraz úspěchů ruské poezie v době po Puškinovi. Za pozoruhodnou označuje harmonii myšlení a citů.

N. Žakova se pokouší systémově seřadit veškerou bibliografii o básníkově a vymezuje hranice své studie o Tjutčevově poezii na vztah Tjutčeva a Slovanů. Tento vztah prokazuje Tjutčev jak v poezii na slovanské téma, tak v bohatém epistolárním dědictví. Když se v r. 1834 Tjutčev léčil v Mariánských Lázních, nemohl je samozřejmě